

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 18.11.2022 r.

PSZ.II.431.44.2022

Pan Marek Borkowski
p.o. Dyrektora
Centrum Obsługi Placówek
Ul. Sienkiewicza 17
27-500 Opatów

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym przeprowadzonej w dniach 20-21 października 2022 r. w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1, ul. Sempołowskiej 3, 27 – 500 Opatów.

Kontrolą objęty został następujący zakres:

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.
2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.
4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

- art. 186 pkt 3, art. 122 i art. 122a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.).

Kontrolą objęty został stan aktualny na dzień kontroli, dotyczący funkcjonowania placówki i wychowanków.

WP SZ

7/10

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. **Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 814/2022 z dnia 14.10.2022 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów,
2. **Anna Krupa – Pawłowska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 815/2022 z dnia 14.10.2022 r.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Placówka Opiekunczo – Wychowawcza Nr 1 w Opatowie, ul. Sempołowskiej 3 jest jednostką organizacyjną systemu pieczy zastępczej, prowadzoną przez Powiat Opatowski. Placówka dysponuje 14 miejscami, w tym: 12 w opiece socjalizacyjnej i 2 w opiece interwencyjnej. Placówka funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. Aktualny Statut Placówki nadano Uchwałą Nr XIV.65.2019 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 20.09.2019 r. Natomiast Uchwałą Nr 57/175.2019 Zarządu Powiatu w Opatowie z dnia 18.12.2019 r. wprowadzono Regulamin organizacyjny placówki. Działania placówki określone w dokumentach są zgodne z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Obsługę administracyjną, finansową, organizacyjną, a także z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości placówki prowadzi Centrum Obsługi Placówek Opiekunczo-Wychowawczych w Opatowie (w skrócie COPOW). Obowiązki Dyrektora Centrum pełni pan Marek Borkowski, który spełnia wymogi kwalifikacyjne określone przepisami prawa do zajmowanego stanowiska. Dyrektor przy pomocy wyznaczonego wychowawcy – lidera kieruje pracą w placówce, co jest zgodne z zapisami art. 97 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Placówka posiada numer: Regon 363597880 i NIP 8631700001.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce wynosi: 5600 zł.

W trakcie kontroli, w placówce umieszczonych było 13 wychowanków w wieku od 1,5 roku do 17 lat, w tym: 2 rodzeństwa trzyosobowe i 2 rodzeństwa dwuosobowe. Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w placówce na podstawie postanowień sądu. Dwoje dzieci poniżej 10 r.ż. przebywa w placówce wraz ze starszym rodzeństwem, co jest zgodne z art. 95 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast najmłodsze dziecko zostało umieszczone w Placówce bez starszego rodzeństwa. Ponieważ pobyt małoletniego dziecka jest niezgodny z art. 95 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Centrum złożył pisemne wyjaśnienia (**zał. nr 2**). Z przedstawionej przez Placówkę dokumentacji wynika, że małoletni przebywał w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w Cieśle, w powiecie włoszczowskim od 25 stycznia 2021 r. Pobyt ten został przedłużony na prośbę powiatu opatowskiego do zakończenia toczącego się postępowania sądowego o ustanowienie dla chłopca rodziny zastępczej spokrewnionej (**zał. nr 3**). W dniu 20 października 2021 r., Sąd Rejonowy w Opatowie oddalił wniosek potencjalnej kandydatki na rodzinę zastępczą spokrewnioną (**zał. nr 4**). Sprawa ta ostatecznie zakończyła się w maju bieżącego roku, kiedy to w dniu 10 maja Sąd Okręgowy w Kielcach wydał postanowienie o oddaleniu apelacji kandydatki (**zał. nr 5**). Następnie, w dniu 9 września 2022 r. Sąd Rejonowy w Opatowie wydał postanowienie o umieszczeniu małoletniego w trybie interwencyjnym w instytucjonalnej pieczy zastępczej, na czas trwania postępowania w sprawie zmiany postanowienia w zakresie władzy rodzicielskiej (**zał. nr 6**). Od 15 września b.r. chłopiec przebywa w Placówce Opiekunczo-Wychowawczej Nr 1 w Opatowie (**zał. nr 7 i zał. nr 8**).

Tylko troje wychowanków placówki pochodzi z powiatu opatowskiego, pozostałe dzieci pochodzą z następujących powiatów: wałbrzyski (2 dzieci), piotrkowski (1 dziecko), gliwicki (3 dzieci), piski (3 dzieci) oraz poznański (1 dziecko). Należy nadmienić, że zgodnie z zapisami Statutu, pierwszeństwo w przyjmowaniu do placówki mają dzieci z powiatu opatowskiego. Na dzień kontroli w placówce, w większości przebywały dzieci z innych powiatów, spoza województwa. Z uwagi na powyższe, bezpośrednia współpraca kadry placówki z rodziną dziecka i instytucjami wspierającymi rodzinę, właściwymi ze względu na miejsce pochodzenia dzieci, w opinii osób kontrolujących jest bardzo utrudniona.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli (**zał. nr 1 cz. I**) wynika, że 2 dzieci do placówki przybyło z innych placówek opiekunczo – wychowawczych, 1 z rodzinnego domu dziecka, 1 z pogotowia opiekunczego, 4 z rodziny zastępczej i 5 z domu rodzinnego.

W 2022 roku do dnia kontroli placówkę opuściło 9 dzieci, z czego 3 wychowanków usamodzielniało się, a 6-osobowe rodzeństwo zostało przeniesione do Placówki Opiekunczo-

Wychowawczej w Tarłowie. Spośród usamodzielnionych wychowanków dwoje wróciło do domu rodzinnego, a jedna wychowanka założyła własną rodzinę i prowadzi własne gospodarstwo domowe. Aktualnie w Placówce przebywa dwoje wychowanków, którzy w roku 2023 osiągną pełnoletność. W przypadku usamodzielnionych już wychowanków, Placówka przedstawiła kontrolującym odpowiednią dokumentację dotyczącą usamodzielnienia, na podstawie której stwierdzono, że proces usamodzielnienia prowadzony był zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W odpowiednim czasie wyznaczeni byli opiekunowie usamodzielnienia i opracowane były Indywidualne Programy Usamodzielnienia. W przypadku dwojga wychowanków, którzy będą się usamodzielniać, na rok przed osiągnięciem pełnoletności wyznaczeni zostali opiekunowie usamodzielnienia.

Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.

Całodobową opiekę i wychowanie wychowankom placówki zapewnia kadra zatrudniona w wymiarze pełnego etatu, którą na dzień kontroli stanowili: 1 wychowawca – lider, 3 wychowawców oraz 1 opiekunka dziecięca. Dodatkowo placówka zatrudnia pracownika socjalnego i pedagoga, którzy pełnią także funkcję wychowawcy. Kadra wspierana jest przez psychologa zatrudnionego w Centrum.

W okresie objętym kontrolą na stanowisku wychowawcy w placówce zatrudniono pięć innych osób z czego: z 1 osobą umowa zawarta była do dnia 07.08.2022 r., 1 osoba przebywa na urlopie macierzyńskim, 2 osoby na urlopie wychowawczym oraz 1 osoba na zasiłku chorobowym. Dodatkowa osoba zatrudniona na stanowisku opiekuna dziecięcego na dzień kontroli również nie świadczyła pracy z uwagi na stan zdrowia. W trakcie kontroli sprawdzono akta osobowe wszystkich w/w pracowników stwierdzając, że posiadają kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach, o których mowa w art. 98 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W aktach osobowych pracowników znajdowały się: dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiedniego wykształcenia, oświadczenia potwierdzające spełnianie wymagań, o których mowa w art. 98 ust. 3 w/w ustawy, aktualne zaświadczenia lekarskie, informacje o osobie z Krajowego Rejestru Karnego oraz potwierdzenia o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym. Zadania dla poszczególnych stanowisk pracy zostały określone w zakresach czynności.

Opieka nad dziećmi w placówce sprawowana jest według miesięcznych grafików. Godziny wykonanych dyżurów potwierdzane są w listach obecności pracowników. W trakcie

dnia opiekę nad dziećmi pełni od 1 do 3 pracowników na dwóch zmianach w godz. 7:30-15:30 oraz 8:00-20:00. Natomiast opieka nocna sprawowana jest w godzinach od 22.00 do 8.00, wówczas dyżur pełni 1 osoba pracująca z dziećmi.

Mając na uwadze, że w placówce przebywa 1,5 roczny chłopiec wymagający stałej opieki osoby dorosłej wskazane jest wzmoczenie nadzoru tak, aby opieka w godzinach nocnych sprawowana była w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad wszystkimi dziećmi. Ponadto, w opinii osób kontrolujących, rotacja osób sprawujących opiekę nad tak małym dzieckiem nie wpływa korzystanie na jego poczucie bezpieczeństwa. Należy podjąć bezzwłocznie działania zmierzające do przeniesienia dziecka do rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 103 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Osoby pełniące dyżur w porze nocnej dokonują w ciągu nocy pięciu obchodów i wpisują godziny ich dokonania w *Zeszytach dyżurów nocnych* (zał. nr 9). W dokumencie stwierdzono brak adnotacji z dyżurów w okresie 27.07.-4.08.2022 r., w związku z powyższym Dyrektor Centrum złożył pisemne wyjaśnienie wskazując, że przyczyną braku wpisów w w/w okresie był wyjazd i pobyt dzieci na koloniach letnich (zał. nr 10).

W placówce prowadzony jest *Dziennik zajęć* (zał. nr 11), w którym odnotowywane są kontakty z rodziną i ze szkołą oraz tygodniowe założenia wychowawcze związane z organizacją dnia codziennego w placówce (np.: wyjazd wychowanka do MOS, pobyt w szkole, rozmowy z wychowankami, pobudka i toaleta, dyżury porządkowe, wyjazd na basen).

Prowadzony jest także *Dziennik placówki* (zał. nr 12), za pomocą którego wychowawcy przekazują sobie najważniejsze informacje związane z funkcjonowaniem i sprawami wychowanków (np.: uczestnictwo w sprawie sądowej, wyjazd na ferie, wizyta kuratora, powrót z urlopowania, kontakt z pracownikami MOS-u, odwiedziny bliskich, wizyta u lekarza, udział w zajęciach pływania, problemy wychowawcze). Wpisy zawierają datę oraz podpis wychowawcy.

Zasady pobytu wychowanków w placówce regulują wewnętrzne regulaminy wprowadzane zarządzeniami Dyrektora Centrum. Aktualny *Regulamin wyjść oraz zajęć wychowanków Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych wchodzących w skład COPOW w Opatowie*, został wprowadzony Zarządzeniem nr 28/2022 z dnia 13.10.2022 r. (zał. nr 13). W dokumencie określono, że wychowankowie w wieku do 12 r.ż., w czasie wolnym od zajęć szkolnych, mogą przebywać poza terenem placówki pod opieką wychowawcy będącego na zmianie lub opiekuna dziecięcego. Natomiast wychowankowie powyżej 13 r.ż. mogą samodzielnie przebywać poza placówką, o ile pozwala im na to stan zdrowia i po wypełnieniu

obowiązków wynikających z planu dnia. W ramach nadzoru pobytu wychowanków poza placówką, prowadzony jest *Rejestr wyjść wychowanków*, w którym odnotowywane są następujące dane: imię i nazwisko wychowanka, data, godziny wyjść od – do, miejsce pobytu wychowanka, podpis wychowanka, podpis wychowawcy (np. wyjście na rowery, na miasto, do psychologa, z ciocią, do sklepu, do szkoły, na lodowisko, na praktyki, do kolegi, na badania, do optyka). Pełnoletni wychowankowie mogą samodzielnie opuszczać placówkę po wcześniejszym ustaleniu z dyrektorem lub wychowawcą - liderem. Obowiązkiem wychowanka jest wypisanie oświadczenia, w którym informuje gdzie i jak długo będzie przebywać. Dokument określa także procedurę postępowania w sytuacji, gdy wychowanek nie powróci do placówki zgodnie z ustaleniami. Listę potwierdzającą zapoznanie się z regulaminem podpisało 10 wychowanków.

Zarządzeniem nr 3/2022 z dnia 25.04.2022 r. wprowadzono aktualizację *Regulaminu nagród i konsekwencji dla wychowanków Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych wchodzących w skład COPOW w Opatowie (zał. nr 14)*. Wychowankowie mogą być nagradzani m.in. za: wzorową postawę i zachowanie, zaangażowanie i aktywność społeczną, udział w organizacji różnych uroczystości, poszanowanie mienia własnego i placówki, osiągnięcia szkolne, przestrzeganie regulaminu. Nagrody przyznawane są w formie: pochwały wychowawcy lub dyrektora w obecności grupy, listu pochwalnego do rodziców lub opiekunów, dyplomu uznania, nagród rzeczowych lub finansowych tj. dodatkowe kwoty do kieszonkowego, pierwszeństwa uczestniczenia w różnych aktywnościach poza placówką. W dokumencie określono także postępowanie, które jest naganne np.: lekceważący stosunek do nauki, nieprzestrzeganie zasad współżycia społecznego, niszczenie mienia, kradzieże, bójki, zażywanie środków odurzających. Za łamanie zasad, wychowanek może ponieść następujące konsekwencje: ostrzeżenie, upomnienie lub nagana ustna, wykonanie dobrego uczynku na rzecz placówki, dodatkowe dyżury porządkowe, zawiadomienie rodziców/opiekunów o nagannym zachowaniu, obniżenie kieszonkowego, zobowiązanie wychowanka do rozmowy profilaktycznej ze specjalistami lub przedstawicielami policji i sądu, zwołanie zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w celu omówienia niewłaściwego zachowania i wprowadzenia odpowiednich rozwiązań. O nagrodach lub konsekwencjach wychowankowie są informowani podczas rozmów indywidualnych lub spotkań kadry z wychowankami. Listę potwierdzającą zapoznanie się z regulaminem podpisało 14 wychowanków.

Zarządzeniem nr 29/2022 z dnia 13.10.2022 r. wprowadzono *Regulamin samorządu wychowanków Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych wchodzących w skład COPOW*

w Opatowie (zał. nr 15). Zgodnie z dokumentem posiedzenia samorządu powinny być protokołowane. W trakcie kontroli przedstawiono do wglądu *Zeszyt samorządu placówkowego* (zał. nr 16), w którym odnotowywane są dodatkowe aktywności i wydarzenia, w jakich uczestniczyli wychowankowie (np. wyjazd od Energylandii, dzień dziecka w Nieskurzowie Nowym, wycieczki organizowane przez świetlicę środowiskową, urodziny wychowanków, spotkania okolicznościowe). Zeszyt nie zawiera informacji o terminach i przebiegu spotkań samorządu.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli oraz analizy dokumentacji wynika, że spośród wszystkich wychowanków przebywających w placówce największe problemy wychowawcze sprawia 8 wychowanków. Szczegółowe informacje dotyczące przyczyn i przejawianych trudności zawiera załącznik nr 1 cz. II pkt 9. Placówka podejmuje działania mające na celu korygowanie i eliminowanie niewłaściwych zachowań. Wychowankowie byli lub są objęci pomocą specjalistyczną w Poradni Zdrowia Psychicznego Dla Dzieci w Kielcach, Przychodni Center-Med w Opatowie lub zostali umieszczeni w MOS.

Zadanie w zakresie działalności placówki oraz dotyczące przestrzegania standardu opieki i wychowania realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Kadra zatrudniona w placówce spełnia kwalifikacje określone przepisami prawa. Zasady pobytu wychowanków w placówce regulują wewnętrzne regulaminy wprowadzane zarządzeniami Dyrektora Centrum. Uchybienie dotyczy pobytu 1,5 rocznego chłopca w placówce, co jest niezgodne z art. 95 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

Aktualnie w Placówce przebywa 10 wychowanków, których sytuacja prawna jest uregulowana (obydwoje rodzice pozbawieni są władzy rodzicielskiej lub jedno z rodziców nie żyje a drugi jest pozbawiony władzy rodzicielskiej), 3 wychowanków, których sytuacja prawna nie jest uregulowana (1 z rodziców ma ograniczoną władzę rodzicielską, drugi jest pozbawiony władzy rodzicielskiej). Zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ośrodek Adopcyjny został poinformowany o 9 dzieciach przebywających w placówce z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. W przypadku jednego dziecka, toczy się sprawa o ustanowienie opiekuna prawnego.

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia

dziecka w pieczy zastępczej składa do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej. Do wniosku dyrektor dołącza opinię gminy lub podmiotu prowadzącego placówkę. W przypadku żadnego aktualnie przebywającego w Placówce wychowanka, nie postąpiono zgodnie z powyższym artykułem. Jednak przedstawiona przez Dyrektora Centrum dokumentacja w tym zakresie dokumentacja, potwierdza, że placówka wniosła do Sądu o uregulowanie sytuacji prawnej wychowanków głównie o pozbawienie władzy rodzicielskiej. Ponadto wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostały zgłoszone do Ośrodka Adopcyjnego.

Placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Kontakt utrzymywany jest zarówno podczas odwiedzin w placówce, rozmów telefonicznych, jak i urlopowań do domów, które odbywają się za zgodą sądu. Spośród wychowanków tylko troje ma regularne (przynajmniej raz w miesiącu), osobiste kontakty z rodzicami/osobami bliskimi, sześcioro wychowanków ma sporadyczny kontakt (raz na rok lub rzadziej), a czworo w ogóle nie ma kontaktu z rodzicami. Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów oraz współpraca z rodzinami jest utrudniona ze względu na duże odległości dzielące dziecko i rodzinę. Informacje dotyczące kontaktów odnotowywane są przez wychowawców w *Dzienniku Zajęć*, *Dzienniku Placówki*, a także w *Karcie pobytu wychowanka i Planach Pomocy Dziecku*. Pięcioro wychowanków urlopowanych jest do bliskich osób (rodzeństwa i opiekuna prawnego). Urlopowania odbywają się za zgodą Sądu. Informacja o urlopowaniu znajduje się również w dokumentacji prowadzonej przez pracownika socjalnego. Ponadto, pracownik socjalny utrzymuje kontakty telefoniczne i osobiste z rodziną, monitoruje sytuację rodzinną wychowanków poprzez zasięganie pisemnej informacji z Ośrodków Pomocy Społecznej. W celu realizacji swoich zadań, pracownik socjalny współpracuje przede wszystkim z Sądem, kuratorami, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, szkołami, Policją, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, specjalistami.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówce winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,

- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Zespół winien dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół powinien sformułować na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesłać go do sądu.

W placówce dokonywana jest okresowa ocena sytuacji dziecka oraz ocena zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce. Pierwsze posiedzenie zespołu, po przyjęciu dziecka do placówki odbywa się w ciągu dwóch tygodni od umieszczenia w placówce.

W roku 2021 odbyły się 2 posiedzenia zespołu, a w 2022 r. odbyło się jedno posiedzenie zespołu. Na zespołach omówiono aktualną sytuację wszystkich wychowanków oraz dokonano oceny zasadności ich dalszego pobytu w placówce. Stwierdzono, że w przypadku wszystkich wychowanków dalszy pobyt w placówce jest zasadny. Po posiedzeniu zespołu sporządzana jest na piśmie ocena sytuacji dziecka zawierająca wszystkie informacje, o których mowa w art. 129 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**zał. nr 17**). Okresowej oceny dokonuje zespół, w skład którego zazwyczaj wchodzi: Dyrektor i specjaliści Centrum Obsługi Placówek, wychowawcy, przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opatowie. Poza wyżej wymienionymi na posiedzenia zespołów, w zależności od potrzeb zapraszani są również: przedstawiciele Sądów, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodków Pomocy Społecznej, Szkół, Policji, Ośrodka Adopcyjnego, opiekunowie prawni oraz inne osoby w zależności od potrzeb. Po posiedzeniu zespołu i sformułowaniu wniosków dotyczących zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, są one przekazywane do właściwych Sądów. W przypadku małoletniego poniżej 3 roku życia przyjętego do Placówki we wrześniu, również sformułowany został do Sądu wniosek, że dalszy pobyt wychowanka w Placówce uważa się za zasadny (**zał. nr 18**). Zdaniem kontrolujących wniosek jest niezgodny z zapisami ustawy, ponieważ pobyt małoletniego w Placówce jest niezgodny z art. 95 ustawy. Ponadto zgodnie z art. 103 ust. 9 –

dziecko poniżej 10 roku życia, przyjęte do placówki „zostaje” niezwłocznie przeniesione do jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej.

Posiedzenia zespołów odbywają się również doraźnie tzn. w razie potrzeby omówienia sytuacji wychowanka (np. przyjęcie wychowanka do placówki czy opuszczenie placówki). W roku 2021 odbyły się dwa takie posiedzenia, natomiast w roku 2022 odbyły się cztery posiedzenia.

Zadanie dotyczące działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną realizowane jest prawidłowo. Wychowankowie mają możliwość utrzymywania kontaktu z rodziną i osobami bliskimi. Natomiast w zakresie dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka – zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniem, polegającym na niewłaściwie sformułowanym wniosku dotyczącym zasadności dalszego pobytu w placówce małoletniego wychowanka poniżej 3 roku życia.

Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), placówka zaspokaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoi mieszkalnych nie większych niż 5 – osobowe, właściwie oświetlonych, o powierzchni zapewniającej przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia** - do dyspozycji wychowanków jest 7 pokoi sypialnych jedno, dwu i trzyosobowych. Pokoje wyposażone są w podstawowe meble: tapczany z pojemnikami na pościel, szafy do przechowywania odzieży i bielizny oraz rzeczy osobistych wychowanków, biurka, krzesła. W pokojach brak było lampek nocnych. W jednym pokoju zabrudzona była ściana i uszkodzone drzwi. Niektóre meble (np. biurka, szafki) również są zużyte i wyglądają nieestetycznie (np. brak uchwytów, poobrywana płyta meblowa). W związku z powyższym, Dyrektor Centrum złożył stosowne wyjaśnienie pisemne w powyższej sprawie (**zał. nr 19**). W dniu kontroli w pokojach było czysto;
- **łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny osobistej** – w placówce jest jedna łazienka, z której mogą korzystać wychowankowie, wyposażona w: 2 toalety, 2 umywalki oraz 2 natryski. Korzystanie z łazienki, zdaniem kontrolujących nie jest możliwe w sposób

zapewniający intymność, ponieważ jeden natrysk usytuowany jest na wprost drzwi wejściowych do łazienki, a intymność zapewniają jedynie dwie zasłony prysznicowe. Natomiast drugi natrysk znajduje się z boku, a intymność zapewniają drzwi, które nie posiadają dodatkowego zamka od wewnątrz. Toalety również nie są zamykane od wewnątrz.

Miejsce do prania usytuowane jest w odrębnym pomieszczeniu odpowiednio wyposażonym w pralki i środki do prania. Pranie suszone jest na balkonie lub na korytarzu. W łazience było czysto, znajdowały się podstawowe środki czystości, tj.: mydło, papier toaletowy, ręczniki papierowe;

- **miejsca do nauki** – wychowankowie mogą odrabiać lekcje i uczyć się w swoich pokojach, w których są biurka i krzesła. Miejscem do nauki może być również pomieszczenie do wypoczynku (salon);
- **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** - posiłki przygotowywane są w kuchni, która wyposażona jest w odpowiedni sprzęt (m.in.: lodówka, zmywarka, kuchenka, mikrofalna), meble, zlewozmywak. W czasie kontroli w kuchni było czysto, sprzęty i meble utrzymane były w czystości;
- **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – posiłki spożywane są w jadalni. Natomiast miejscem spotkań i wypoczynku jest salon wyposażony m.in. w TV, sofę, biurka, krzesła, komputery, piłkarzyki, stół do tenisa stołowego, gry, puzzle, książki, zabawki. Podczas kontroli, w pomieszczeniu było czysto i estetycznie;
- **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** - dzienna stawka żywieniowa na 1 dziecko wynosi 16,96 zł (stawka wyliczona za okres od 1 stycznia 2022 r. do końca września 2022 r.). Placówka zapewnia wychowankom 5 posiłków dziennie: śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek i kolację. Od poniedziałku do piątku (w dniu nauki szkolnej) wszystkie posiłki przygotowywane są przez wychowawców. Natomiast w dni wolne od nauki szkolnej, (zazwyczaj w soboty i niedziele) wychowankowie z pomocą wychowawcy przygotowują obiady. Po przeanalizowaniu jadłospisów za okres 3 miesięcy (październik, listopad, grudzień 2021 r. – zał. nr 20) oraz za okres 3 miesięcy 2022 r. (czerwiec, sierpień, wrzesień – zał. nr 21), stwierdzić

należy, że posiłki są zróżnicowane. Na śniadania i kolacje wychowankowie mają do wyboru zazwyczaj więcej niż jeden produkt. Wychowankowie mają całodobowy dostęp do produktów spożywczych i napojów. W czasie kontroli do dyspozycji wychowanków w kuchni znajdowały się następujące produkty spożywcze: świeże pieczywo, cukier, herbata, owoce, warzywa (m.in. pomidory, sałata) mleko, jajka, dżem, pasztet, wędlina, ser. Ponadto w kuchni znajdowały się przyprawy oraz półprodukty do przygotowywania posiłków;

- **dostępu do opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w produkty lecznicze oraz w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** - wychowankowie placówki mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej w przychodni NZOZ „Medyk” w Opatowie. Aktualnie dziewięcioro spośród wychowanków wymaga leczenia specjalistycznego bądź było konsultowanych specjalistycznie w poradniach: okulistycznej (5 wychowanków z powodu wad wzroku), zdrowia psychicznego (9 wychowanków z powodu zaburzeń w zachowaniu), neurologicznej (1 wychowanek z powodu padaczki), kardiologicznej (1 wychowanek z powodu padaczki), nefrologicznej (3 wychowanków m.in. z powodu moczenia nocnego) oraz ginekologicznej (1 wychowanka z powodu ciąży), dermatologicznej (1 wychowanek), chorób piersi (1 wychowanka z powodu zmian w piersi) i rehabilitacyjnej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego (1 wychowanek z powodu moczenia nocnego). Wszystkie dzieci są pod stałą opieką lekarza stomatologa.

Sześcioro wychowanków przebywało w szpitalach. Były to pobyty kilkudniowe, spowodowane dolegliwościami, tj.: niezbyt żołądkowo-jelitowy, ostry ból brzucha, stan po spożyciu alkoholu oraz koniecznością wykonania badań diagnostycznych z powodu moczenia nocnego i niedoczynności przysadki.

Siedmioro spośród wychowanków systematycznie przyjmuje zlecone przez lekarzy specjalistów leki, w tym leki psychotropowe/uspokajające Jeden wychowanek przyjmuje hormon wzrostu. Placówka prowadzi stosowną dokumentację dotyczącą przyjmowanych przez wychowanków leków i są to: *Karta wydawania leków (zał. nr 22)* oraz *Rejestr wydawania leków (zał. nr 23)*. Ponadto dla wychowanka przyjmującego hormon wzrostu – prowadzony jest odrębny zeszyt oraz dla wychowanki przebywającej w MOS. W placówce przebywa troje dzieci

korzystających z produktów leczniczych – okularów. Jeden wychowanek posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;

- **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dziecka, uczestnictwa, w miarę możliwości, w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych** - pięcioro spośród wychowanków bierze udział w zajęciach terapeutycznych w Center-Med w Opatowie oraz w zajęciach specjalistycznych prowadzonych w Placówce przez pedagoga i psychologa.

Wychowankowie mają możliwość udziału w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych organizowanych przez Placówkę, tj.: wyjazdy na basen, do kina, zwiedzanie okolicznych atrakcji turystycznych, spacer, wycieczki rowerowe, zajęcia plastyczne, kulinarne, uroczyste obchodzenie urodzin wychowanków. Część wychowanków uczęszcza na zajęcia SKS w zespole Szkół Nr 1 w Opatowie

Podczas tegorocznego wycieczki letniego, 10 dzieci wyjechało na kolonie do Darłówka nad Morze Bałtyckie. Ponadto dla wychowanków, którzy pozostali na wakacje w placówce, poza koloniami organizowane były: wyjścia na basen, do kina, wycieczki piesze i rowerowe oraz wycieczka do Warszawy i do Parku Iluzji w Mościskach. Natomiast w ferie zimowe zorganizowano wyjazd do Krynicy – Zdrój dla 14 wychowanków;

- **odzieży, obuwia, bielizny i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego, środków higieny osobistej; a także podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** - wszyscy wychowankowie posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia, adekwatną do wieku i potrzeb wychowanków, a także do pory roku. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w okresie od 1 stycznia 2022 r. do końca września 2022 r. placówka przeznaczyła na zakup odzieży, obuwia i bielizny dla jednego wychowanka średnią kwotę w wysokości 1270,70 zł. Wychowankowie dokonują zakupów odzieży, obuwia i bielizny wspólnie z wychowawcą za środki finansowe z budżetu placówki. Zakupy odzieżowe potwierdzone są fakturami. Ponadto, placówka prowadzi karty odzieżowe i zeszyt, w których również wpisywane są wszystkie zakupione dla wychowanka rzeczy, a także kwota i data dokonania zakupów. Odzież i bielizna znajdują się w szafach i komodach, w pokojach wychowanków. Natomiast obuwie i odzież wierzchnia znajdują się na korytarzu w szafach.

Wychowankowie zaopatrzeni są w środki higieny osobistej stosownie do wieku i potrzeb, tj.: pastę do zębów, szampon, mydło, żel pod prysznic, kremy, dezodoranty, podpaski, pianki i maszynki do golenia i inne w zależności od indywidualnych potrzeb podopiecznych. Środki czystości przechowywane są w pokojach wychowanków. Wszyscy wychowankowie zostali zaopatrzeni w komplet podręczników i przyborów szkolnych;

- **kwoty pieniężnej do własnego dysponowania dla dzieci od 5 roku życia, nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% kwoty o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy, ustalonej co miesiąc przez dyrektor placówki - wszyscy uprawnieni wychowankowie otrzymują kieszonkowe, które wypłacane jest zgodnie z *Regulaminem przyznawania kwoty pieniężnej do własnego dysponowania dla wychowanków Placówki (zał. nr 24)*. Zgodnie z Regulaminem podstawowa kwota kieszonkowego wynosi: 40 zł dla dzieci w wieku 5-7 lat, 50 zł dla dzieci w wieku 8-11 lat, 60 zł dla dzieci w wieku 12-18 lat i 70 zł dla dzieci w wieku powyżej 18 roku życia. Podstawowa kwota kieszonkowego może ulec zwiększeniu lub obniżeniu w zależności od zachowania wychowanka w Placówce jak i poza nią (§3, §4 i §5 Regulaminu). W Regulaminie zapisano również, że łączna kwota do wypłaty po potrąceniach nie może być niższa niż 1% kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a najwyższa kwota do wypłaty nie może być wyższa niż 8% kwoty o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy. Po przeanalizowaniu dokumentacji dotyczącej wypłaty kieszonkowego za miesiąc czerwiec, sierpień i wrzesień 2022 r. (zał. nr 25) oraz za październik, listopad i grudzień 2021 r. (zał. nr 26) stwierdzono, że najniższa wypłacona kwota wynosiła 32 zł, a najwyższa 90 zł. Odbiór kieszonkowego, wychowankowie potwierdzają na liście kieszonkowego własnoręcznym podpisem. Kieszonkowe przechowywane jest za zgodą wychowanków w pokoju wychowawców, w kasetce, w osobnych kopertach dla każdego wychowanka. Po każdej wpłacie w lub wypłacie zapisywany jest aktualny stan łącznej kwoty kieszonkowego. Wychowawca kierujący procesem wychowawczym sprawuje nadzór nad wydatkowaniem przez dziecko pieniędzy;**
- **dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością w której znajduje się placówka w tym w systemie nauczania indywidualnego, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych oraz w miarę potrzeby przez udział w zajęciach wyrównawczych, opłaty za pobyt w bursie lub internatach jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością w której**

znajduje się placówka - wychowankowie uczęszczają do następujących szkół: Szkoły Podstawowej (5 wychowanków), Zespołu Szkół (5 wychowanków), Szkół Branżowych w MOS (2 wychowanków). Dwoje wychowanków posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Wychowankom w nauce pomagają głównie wychowawcy. Dwoje wychowanków uczęszcza na zajęcia dodatkowe – Trening umiejętności społecznych organizowane w szkole.

Placówka ponosi miesięczne koszty wyżywienia dwóch wychowanek w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii;

- **pokrycia kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** - placówka ponosi koszty związane z przejazdami wychowanków, w tym m.in. do szkół, lekarzy specjalistów, poradni, przychodni;
- **respektowania praw dziecka** – wychowankowie informowani są o swoich prawach i obowiązkach oraz o tym kto stoi na straży ich praw niezwłocznie po przybyciu do Placówki. Ponadto informacja o prawach dziecka znajduje się w pokoju wychowawców, na tablicy informacyjnej oraz w Regulaminie Organizacyjnym Placówki.

Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza realizując swoje zadania współpracuje z różnymi instytucjami w szczególności z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Świętokrzyskim Ośrodkiem Adopcyjnym, Sądami Rodzinnymi i Kuratorami, szkołami do których uczęszczają wychowankowie, Policją, Urzędami Miast i Gmin, Ośrodkami Zdrowia, w tym Center-Med w Opatowie oraz z innymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące zaspakajania potrzeb dzieci i respektowania ich praw realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Uchybienia dotyczą braku lampek nocnych w pokojach wychowanków, zabrudzonej ściany w jednym pokoju i uszkodzonych drzwi, zniszczonych mebli (np. biurka, szafki), braku cokoliczków na korytarzu, braku intymności podczas korzystania z łazienki i toalet.

Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą organizacji pracy w placówce oraz indywidualną wszystkich wychowanków przebywających w placówce; o której mowa w rozporządzeniu MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej tj.:

Ewidencja wychowanków - placówka prowadzi ewidencję, która zawiera: imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, pesel wychowanka, imię i nazwisko rodziców, adres ostatniego miejsca zamieszkania dziecka/rodziców/opiekunów prawnych, datę przybycia do placówki, podstawę umieszczenia w pieczy zastępczej oraz datę i przyczynę skreślenia z ewidencji. Na dzień kontroli, liczba dzieci wpisanych do ewidencji była zgodna ze stanem faktycznym.

Akta osobowe – akta prowadzone są zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 1-5 w/w rozporządzenia. W dokumentacji wychowanków znajdowały się m.in.: skrócone odpisy aktu urodzenia, zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy pod adresem placówki, skierowania do placówki, protokoły odebrania dziecka, postanowienia sądu, korespondencja z sądem, PCPR-em w Opatowie, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Świętokrzyskim Ośrodkiem Adopcyjnym; zgody na urlopowania; dokumentacja medyczna i szkolna.

Diagnozy psychofizyczne - zostały opracowane dla wszystkich wychowanków przez psychologa lub pedagoga (**zał. nr 27 i nr 28**). Z analizy dokumentów wynika, że aktualne diagnozy dla wychowanków przyjętych przed okresem kontrolnym zostały sporządzone w 2022 roku i zawierają analizę wszystkich wymaganych obszarów oraz wskazania dotyczące pracy z dzieckiem w określonych kierunkach, zgodnie z § 14 cyt. rozporządzenia. Natomiast dla nowoprzyjętego wychowanka diagnozę sporządzono w okresie do 1 miesiąca od dnia przyjęcia do placówki (data przybycia 15.09.2022 r., data diagnozy 11.10.2022 r.). Diagnozy opracowane przez psychologa zawierają dwie różne daty (np. na pierwszej stronie dokumentu widnieje data 02.08.2022 r., natomiast na ostatniej stronie przy podpisie data 29.04.2022 r.), wobec powyższego nie można jednoznacznie określić daty sporządzenia dokumentu.

Plan pomocy dziecku (zał. nr 29) – w trakcie kontroli przeanalizowano plany pomocy dziecku stwierdzając, że dokumenty opracowywane są przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym we współpracy z wychowankiem. Zgodnie z w/w rozporządzeniem w planach określony został cel główny pracy z dzieckiem (np.: przygotowanie dziecka do usamodzielnienia, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej, uregulowanie sytuacji prawnej, respektowanie indywidualnych potrzeb dziecka, współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym. W planach określone zostały działania długoterminowe (np.: kontynuowanie terapii psychologicznej, kształtowanie pozytywnych wzorców, praca nad samooceną, zagospodarowanie czasu wolnego) oraz działania krótkoterminowe (np.: wyrabianie motywacji do systematycznej nauki, pomoc w adaptacji w nowej szkole, kształtowanie kultury zachowania, rozwój aktywności fizycznej i psychicznej). W dokumencie dokonano analizy sytuacji dziecka w obszarach, o których mowa w § 15. ust. 4 pkt 3 rozporządzenia. Do każdego z w/w obszarów sformułowano wnioski związane ze

stanem aktualnym w momencie opracowywania planu oraz wyznaczono cele do osiągnięcia w danym obszarze (np.: usamodzielnienie wychowanki, podniesienie samooceny, dobre wyniki w nauce, podtrzymywanie kontaktów z rodzeństwem). Wskazano także sposób w jaki cele te mają zostać osiągnięte (np.: uaktywnianie, rozmowy indywidualne i grupowe, kontrola wyników w nauce, zacieśnianie więzi rodzinnych, wspólne spędzanie czasu), termin realizacji (na ogół określano dany rok tj. 2021/2022 lub 2022) oraz osoby odpowiedzialne (tj. wychowawcy POW, dyrektor COPOW, psycholog, pedagog, Ośrodek Adopcyjny). Plany w wyżej opisanej formie sporządzane są nie rzadziej niż co pół roku i zawierają wnioski do dalszej pracy wypracowane na zespole ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. W przypadku planów opracowanych wcześniej dla dwóch wychowanek, stwierdzono brak wpisów w rubryce dot. wniosków do dalszej pracy. Plany nie zawierają dokładnej daty opracowania (np.: listopad 2021 r., czerwiec 2022 r.) ani terminu modyfikacji.

W opinii osób kontrolujących z wpisów zawartych w w/w dokumentach nie wynika jednoznaczna ocena realizacji zaplanowanych działań i osiągniętych efektów. Plany nie zawierają podsumowania lub oceny rezultatów działań podejmowanych w danym okresie i w danym obszarze. Na podstawie zamieszczanych wpisów nie można jednoznacznie określić, które działania i cele zostały osiągnięte, w jakim stopniu, czy wymagają modyfikacji. W dokumentach zawarta jest ogólna adnotacja: *Plan jest realizowany zgodnie z powyższymi założeniami w danym okresie. Zasadne jest przeanalizowanie sposobu prowadzenia powyższej dokumentacji z uwzględnieniem przedstawionych uwag.*

Karta pobytu dziecka - prowadzona jest dla każdego wychowanka i zawiera wszystkie obszary, o których mowa w § 17 ust. 4 pkt 2 w/w rozporządzenia (**zał. nr 30**). Karty wychowanek prowadzone są w sposób systematyczny, uzupełniane są co miesiąc, a wpisy w nich zawarte odzwierciedlają aktualną sytuację wychowanka w placówce.

Arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych - zgodnie z § 17 ust. 4 w/w rozporządzenia dla każdego dziecka w placówce prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Psycholog dla wychowanek placówki prowadzi *Arkusze obserwacji psychologicznej* (**zał. nr 31**). Z analizy dokumentacji wynika, że w 2022 roku do dnia kontroli, obserwacja wychowanek dokonana została w okresie półrocznym od stycznia do czerwca. Obserwacja odbywa się na terenie placówki, a w przypadku wychowanek przebywających na co dzień w MOW/MOS w czasie ich urlopowania do placówki. Poza obserwacją zachowania, do oceny służą także rozmowy przeprowadzone z wychowanekami i wychowawcami. Arkusz prowadzony jest w formie tabelarycznej gdzie zaznaczona jest częstotliwość występowania danej cechy lub sposobu

zachowania w określonym obszarze, który dotyczy rozwoju umysłowego, emocjonalno-społecznego oraz umiejętności samoobsługowych (np.: *rozwój umysłowy: koncentracja uwagi potrafi skupić się na wykonywaniu zadania (...)- przeciętnie; rozwój emocjonalno – społeczny: lubi być w centrum zainteresowania (...)- często; rozwój umiejętności samoobsługowych: dba o porządek wokół siebie (...) – rzadko*). Dla najmłodszego wychowanka sporządzono odrębny *Arkusze obserwacji cech rozwojowych dziecka 1-letniego*. W opinii osób kontrolujących w/w dokumenty powinny zawierać krótkie wnioski lub podsumowania, pozwalające ocenić zaobserwowane zmiany lub ich brak w funkcjonowaniu dziecka w danym obszarze w okresie obserwacji. W trakcie kontroli nie przedstawiono do wglądu arkuszy obserwacji psychologicznych za 2021 rok, w związku z powyższym Dyrektor Centrum złożył pisemne wyjaśnienie (**zał. nr 32**) oraz dostał brakującą dokumentację. Obserwacje w 2021 roku prowadzone były na *Arkuszu obserwacji zachowania się dziecka*, który w powyższej formie prowadzony jest przez pedagoga.

Z analizy *Arkuszy obserwacji zachowania się dziecka (zał. nr 33)* prowadzonych przez pedagoga, wynika, że obserwacja zachowania się dzieci w placówce także odbywa się w okresie ok. pół roku (np.: maj - grudzień 2021, styczeń – czerwiec 2022). Określone zachowanie dziecka podlega ocenie w skali pomiaru od nigdy do zawsze (np.: *agresywność słowna: wymyśla innym, złośliwie przezywa, przedrzeźnia – rzadko; brak pewności siebie: wezwany do odpowiedzi peszy się, unika wystąpień publicznych - przeciętnie; czystość : lubi być czysty (...) – raczej znaczące*). Wyżej opisane arkusze również nie zawierają uwag i wniosków dotyczących obszarów podlegających obserwacji, pomimo uwzględnienia ich w opracowanym wzorze.

W opinii osób kontrolujących arkusze obserwacji psychologicznych i pedagogicznych powinny zawierać wnioski/podsumowania, które będą wskazaniem do dalszej pracy w obszarach wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju i funkcjonowaniu danego dziecka.

Karty udziału w zajęciach specjalistycznych prowadzonych przez pedagoga lub psychologa – w trakcie kontroli przedstawiono do wglądu *Kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa* wraz z programem zajęć (**zał. nr 34**), prowadzoną tylko dla jednej wychowanki placówki. Z analizy dokumentu wynika, że wychowanka objęta była zajęciami w okresie od grudnia 2021 r. do września 2022 r. (od października br. przebywa w MOS). Jak ustalono pozostałe czynności i zajęcia wykonywane przez psychologa odnotowywane są w *Dzienniku zajęć psychologa (zał. nr 35)*, adnotacje dotyczą m.in. udziału w zespole ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, sporządzenia opinii psychologicznej lub

diagnozy psychofizycznej, analizy treści dziennika placówki, rozmów z wychowawcami nt. zdarzeń w placówce, obserwacji wychowanków oraz rozmów i zajęć z wychowankami. Zdaniem kontrolujących, jeśli wychowankowie objęci są zajęciami specjalistycznymi przez psychologa w placówce, powinny być dla nich prowadzone karty zajęć. Ponadto biorąc pod uwagę fakt, że 8 wychowanków sprawia problemy wychowawcze zasadne jest objęcie ich dodatkowym wsparciem na terenie placówki.

W dokumentacji pedagoga znajdowały się natomiast karty edukacyjne wykorzystywane do pracy z dziećmi (np. karta postępow, czytanki, obrazki – znajdź różnicę, rozpoznaj uczucia, rysowanie po śladzie, labirynty, porządkowanie liczb, ćwiczenie pamięci). Pedagog nie prowadzi odrębnych kart udziału wychowanków w zajęciach specjalistycznych poza w/w. Pozostałe czynności i zajęcia wykonywane przez pedagoga odnotowywane są w *Dzienniku zajęć pedagoga (zał. nr 36)*, adnotacje dotyczą m.in. rozmów z wychowankami nt. ich zachowania i spraw bieżących, uczestniczenia w spotkaniach okolicznościowych oraz wyjazdach z dziećmi, rozmów z wychowawcami z MOS, zabaw integracyjnych, pomocy edukacyjnej. Pedagog prowadzi także *Dziennik zajęć z ortografii (zał. nr 37)*. Z analizy dokumentu wynika, że w 2021 roku przeprowadzono 8 zajęć, natomiast w 2022 roku do dnia kontroli – 7 zajęć. Na liście uczestników zajęć widnieje jedna wychowanka.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Dla każdego wychowanka placówki opracowano diagnozy psychofizyczne oraz prowadzone są karty pobytu i plany pomocy dziecku. Psycholog i pedagog prowadzą własną dokumentację, głównie w formie arkuszy obserwacji i dzienników zajęć. Uchybienia dotyczą: umieszczania dwóch różnych dat na diagnozach psychofizycznych opracowanych przez psychologa co nie pozwala na jednoznaczne określenie daty sporządzenia dokumentu; braku wpisów w rubryce dot. wniosków do dalszej pracy we wcześniej opracowanych planach pomocy dla dwóch wychowanek; braku podsumowań realizacji celów i działań w planach pomocy dziecku; braku dokładnych dat opracowania planów pomocy i terminów ich modyfikacji; braku wniosków/podsumowań w arkuszach obserwacji psychologicznych i pedagogicznych; braku kart udziału w zajęciach specjalistycznych prowadzonych przez psychologa lub pedagoga.

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród wychowanków.

Anonimowa anketa została wypełniona łącznie przez 10 wychowanków.

Na pytania w ankiecie, wychowankowie odpowiedzieli następująco:

1. Wszyscy wychowankowie mają zapewnione łóżko i pościel do spania.
2. Wszyscy wychowankowie mają zapewnione meble na ubrania i swoje rzeczy.
3. Wszyscy wychowankowie mają zapewnione miejsce do nauki.
4. Dziewięcioro wychowanków potwierdziło, że ma zapewnione odpowiednie ubranie, buty i bieliznę, jeden wychowanek nie udzielił odpowiedzi.
5. Dziewięcioro wychowanków potwierdziło, że ma zapewnione podręczniki i przybory szkolne.
6. Dziewięcioro wychowanków potwierdziło, że ma zapewnione posiłki, a jeden wychowanek nie udzielił odpowiedzi.
7. Wszyscy wychowankowie otrzymują kieszonkowe.
8. Dziewięcioro wychowanków potwierdziło, że ma zapewnione środki do higieny osobistej, a jeden wychowanek nie udzielił odpowiedzi.
9. Wszyscy wychowankowie mają zapewniony dostęp do lekarza.
10. Dziewięcioro wychowanków potwierdziło, że korzysta z własnego telefonu komórkowego lub z telefonu w placówce, a jeden wychowanek napisał, że nie ma telefonu.
11. Ośmioro wychowanków potwierdziło, że placówka zapewnia im opiekę wychowawców, a dwóch nie udzieliło odpowiedzi.
12. Sześcioro dzieci ma zapewnioną pomoc w nauce, natomiast czworo nie udzieliło odpowiedzi.
13. Pięcioro dzieci potwierdziło, że ma kontakt z rodziną, a pięcioro nie udzieliło odpowiedzi.
14. Wszyscy wychowankowie mają kontakt z kolegami i koleżankami.
15. Dziewięcioro wychowanków potwierdziło, że uczestniczy w różnych wyjazdach np. wakacyjnych, a jeden wychowanek nie udzielił odpowiedzi.
16. Siedmioro dzieci ma zapewnione różne formy spędzania czasu wolnego i możliwość rozwijania zainteresowań, a troje nie udzieliło odpowiedzi.
17. Ośmioro wychowanków ma możliwość samodzielnego przygotowywania posiłków, a dwoje nie udzieliło odpowiedzi.
18. Siedmioro dzieci stwierdziło, że przestrzegane są prawa dziecka w Placówce, natomiast troje nie udzieliło odpowiedzi.
19. Pięcioro wychowanków stwierdziło, że ich relacje z wychowawcami są super, troje stwierdziło, że są "takie sobie, mogą być", jeden wychowanek, że „nie są dobre”, i jeden nie udzielił odpowiedzi.

20. Pięcioro wychowanków stwierdziło, że ich relacje z kolegami, koleżankami w placówce są „super”, i pięcioro, że są „takie sobie, mogą być”.
21. Czwooro wychowanków stwierdziło, że jedzenie w placówce jest „bardzo dobre”, a sześcioro, że „takie sobie”.
22. Pięcioro wychowanków stwierdziło, że ilość jedzenia jest „wystarczająca”, troje, że je ile chce z dodatkami i dwoje zaznaczyło po dwie odpowiedzi „wystarczająca” i „jem ile chce z dodatkami”.
23. Ośmioro wychowanków odpowiedziało, że ma cały czas dostęp do jedzenia i picia, jeden wychowanek stwierdził, że ma dostęp „tylko podczas posiłków” i jeden, że „dostęp jest ograniczony”.
24. Wszystkie dzieci potwierdziły, że otrzymują kieszonkowe.
25. Pięcioro wychowanków przechowuje kieszonkowe u wychowawcy, czwooro u siebie, a jeden u rodzeństwa.
26. Dziewięcioro wychowanków potwierdziło, że zna nagrody i kary jakie obowiązują w placówce, a jeden wychowanek, że nie zna.
27. Dziewięcioro wychowanków odpowiedziało, że nie zawsze ma możliwość odwołania się od kary, a jeden wychowanek, że ma możliwość.
28. Sześcioro wychowanków odpowiedziało, że może swobodnie korzystać z osobistego telefonu komórkowego, dwoje, że „nie zawsze” i dwoje, że „nie”.
29. Na pytanie co wychowankowie chcieliby zmienić w placówce, jeden wychowanek napisał, że kieszonkowe i atmosferę; jeden żeby atmosfera była bardziej rodzinna, nie było kar, więcej czasu wolnego, którym sam wychowanek mógłby dysponować, żeby inni go nie oceniali, nie było złych uwag, zaufania ze strony wychowawcy; jeden wychowanek napisał, że chciałby mieć telefon, jeden, że zmieniłby dyżury, posiłki, wychodzenie na miasto, Regulamin; jeden napisał, że zmieniłby kary i ilość czasu na laptopa; troje wychowanków nic by nie zmieniło; jeden nie wie co by zmienił i jeden wychowanek nie udzielił odpowiedzi.

Ustalení dokonano w oparciu o:

- rozmowę z dyrektorem Centrum, liderem placówki, oraz z wychowankami,
- analizę dokumentacji dotyczącej funkcjonowania placówki oraz indywidualnej wychowanków, a także ankiet przeprowadzonych wśród wychowanków,
- informacji pisemnych sporządzonych na okoliczność kontroli, które stanowią zał. nr 1 do niniejszego wystąpienia,

-ogłędzin i wizji lokalnej pomieszczeń placówki.

W wyniku kontroli wydaje się zalecenia pokontrolne.

1. Podjąć niezwłocznie działania zmierzające do przeniesienia najmłodszego wychowanka do jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej, zgodnie z art. 103 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Przestrzegać standardu w zakresie wieku dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej, o którym mowa w art. 95 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. W przypadku dzieci przebywających w Placówce powyżej 18 miesięcy postępować zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Podjąć działania zmierzające do zapewnienia dzieciom i młodzieży warunków mieszkaniowych zgodnych ze standardami określonymi w § 18 rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Na dokumentach zamieszczać dokładne daty ich sporządzenia.
6. Przeanalizować sposób prowadzenia planów pomocy dziecku z uwzględnieniem uwag zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, szczególnie w zakresie formułowania podsumowań dotyczących realizacji celów i działań.
7. Uzupełnić brakujące wpisy w planach pomocy dwóch wychowanków.
8. W arkuszach obserwacji psychologicznych i pedagogicznych formułować wniosku lub podsumowania z okresu obserwacji.
9. Prowadzić karty udziału w zajęciach specjalistycznych prowadzonych przez psychologa lub pedagoga.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 poz. 447 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania

stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Anna Komarczyna
Anne Knyse - Pawłowska
(podpisy inspektorów)

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Zbigniew Koniusz

(Wojewoda Świętokrzyski)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Mariusz Pasor
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

Otrzymałem 18.11.2022

p.o. Dyrektora
Centrum Obsługi Placówek
Opiekuńczo-Wychowawczych w Opatowie

mgr Marek Borkowski

